

Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) izsaka pateicību par 2023. gadā saņemtajiem dāvinājumiem bibliotēkas krājumam!

Katru gadu Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) saņem vairākus tūkstošus dāvinājuma vienību, kas papildina ar vērtīgiem jaunieguvumiem gan grāmatu un periodikas kolekcijas, gan dažādos speciālos krājumus. Ziemassvētku laikā un tuvojoties gada izskaņai vēlamies pateikt lielu un sirsnīgu paldies par saņemtajiem dāvinājumiem šogad!

Gan sirdī, gan, cik katram iespējams, praktiski atbalstot, esam bijuši un būsīm kopā ar Ukrainas tautu, kas par spīti neiedomājami smagajiem kara apstākļiem, turpina aizstāvēt, veidot un attīstīt savu zemi un kultūru, izdot grāmatas! Pateicoties 2022. gada rudenī Ukrainas pirmās lēdijas Olenas Zelenskas (*Олена Зеленська*) iniciētā, starptautiskā grāmatu dāvinājuma projekta "*Українська книжкова полиця*" ietvaros saņemtajam dāvinājumam, šī gada sākumā LNB Uzziņu un informācijas centrā tika izveidots Ukrainas grāmatu plaukts. Paldies Ukrainas vēstniecībai Latvijā, Ukrainas Valsts labdarības fonda bibliotēkai, kā arī individuāliem dāvinātājiem Veronikai Čekaļukai, Izolīnai Frankivai, Oļegam Krištālam, Vitalijam Rozhdaievam, Valērijai Subotīnai, Romānam Turijam par iespēju šo īpašo kolekciju papildināt!

Šī gada novembra beigās LNB savas vizītes laikā Latvijā viesojās Baltkrievijas opozīcijas līdere Svjatlana Cihanouska. Paldies par dāvinājumā saņemtajām grāmatām, no kurām daļa to oficiālajai varai nepieņemamā satura vai autoru dēļ ir izdotas Varšavā, Prāgā vai citur Eiropā. Pateicamies arī Ksenijai Ceraškovai un Maksimam Koroļovam par grāmatu baltkrievu valodā dāvinājumu!

Katru gadu neiztrūkstošu sirsnīgu paldies par sadarbību un sūtījumiem sakām latviešu organizācijām ārvalstīs un tautiešiem dažādās mītnes zemēs! Bez patiesas ieinteresētības un gatavības ziedot savu laiku daudzu grāmatu un citu materiālu kaudžu izsijāšanai bibliotēkas krājumā nenonāktu patiešām vērtīgas un unikālas liecības par latviešu kultūras un sabiedrisko dzīvi ārpus Latvijas. Tādēļ īpašs paldies Latviešu kultūras biedrībai "Tilts" (ASV), Amerikas Latviešu apvienībai un Anitai Batarags, Mairai Bundžai (ASV), Sarmai Muižniecei-Liepiņai (ASV), Jurim Bļodniekam (ASV), Čikāgas Latviešu biedrībai un Dacei Ķezbers (ASV), "Daugavas Vanagu" fonda Latviešu dokumentācijas centram "Straumēni" un Inesei Auziņai-Smitai (Lielbritānija), Kanādas Latviešu Centram Toronto un Aijai Zihmanis! Šogad LNB krājumu ir papildinājuši arī Oregonas Latviešu centra bibliotēkas, Kolorādo Latviešu centra Denverā, Ivetas Gravas (ASV), Ilzes un Jura Raudsepu (ASV), Jura Roziša (Zviedrija), Maijas Strēlnieks (ASV), Ivara Zuševica (ASV), Andras Bendrups (Austrālija) dāvinātie materiāli. Īpaši jāpiemin Smoļenskas apgabala sabiedriskās organizācijas "Latviešu kopiena "Saknes"" dāvinātais izdevums par latviešiem Smoļenskā.

2023. gadā LNB ir saņēmusi dāvinājumā divas lielākas kolekcijas, par tām esam īpaši pateicīgi. Sandra Kalniete, politiķe, Eiropas Parlamenta deputāte, diplomāte un rakstniece, LNB ir uzdāvinājusi kolekciju, kas saistīta ar viņas vīru, arhitektu Ansi Reinhardu (1941–2023) – to veido personīgā arhīva materiāli, vēsturiskas fotogrāfijas, skices, ar Anša Reinharda ģimeni un sabiedrisko darbību saistīti materiāli, viņa veidotās materiālu kopas par Latvijas vēsturi u. c. Kolekcijas materiālu klāsts ir plašs un daudzveidīgs, tās apstrādei būs nepieciešams ilgāks laiks.

Brigita Eihmane LNB ir nodevusi sava vīra, bijušā vēstnieka un diplomāta Jāņa Eihmaņa (1942–2022) daudzu gadu garumā ar lielu mērķtiecību un izpratni veidoto personīgo, profesionālo bibliotēku – vairāk nekā 600 grāmatas, pārsvarā angļu valodā, par vēsturi, politiku, filozofiju, ekonomiku, sociālajām zinātnēm, kas ir vērtīgs papildinājums jau esošajam LNB krājumam minētajās nozarēs.

2023. gads nav bijis izņēmums ar apjomīgu dāvināto materiālu klāstu LNB speciālajos krājumos. Šogad saņemtie dāvinājumi:

Alekseja Apīņa Reto grāmatu un rokrakstu lasītavas krājumā:

- rokraksti (25 lapas) – sarakste, vēstules, – no Laimas un Gunta Bērziņiem, kas papildina jau iepriekš dāvinātāju nodotos materiālus;
- 19 heraldiska satura fotogrāfijas; dāvinātājs: Vilnis Drone;
- vairāki reliģiska satura seniespiedumi, kas izdoti Latvijā latviešu valodā; dāvinātājs: Brigita Ellere;
- reliģiska satura 18. gadsimta pirmās puses seniespiedums; dāvinātājs: Jānis Grundbergs;
- reliģiska satura 17. gadsimta seniespiedums latviešu valodā; dāvinātājs: Ruta Konstante;
- reliģiska satura 19. gadsimta seniespiedums latviešu valodā; dāvinātājs: Līvija Putāne;
- gada civiltiesību krājums vācu valodā ar Jelgavas advokāta Jūliusa Šimaņa (1845–1911) bagātīgām piezīmēm, eksemplārs no advokāta privātbibliotēkas; dāvinātājs: Gabriels Superfins (Vācija);
- *Jan Paul Hinrichs* (Nīderlande) veidota antoloģija, mūsdienu izdevums – saturā dāvinātāja seši latviešu valodas dzejoļu tulkojumi nīderlandiešu valodā: maztīrāžas, bibliofils izdevums;
- grāmata ar Sv. Pētera bazilikas (Vatikāna) projektiem un skicēm – grezns lielformāta maztīrāžas, bibliofils izdevums; dāvinātājs: Vatikāna Apustuliskā bibliotēka.

Karšu lasītavas krājumā:

- ievērojamā latviešu kartogrāfa un grāmatizdevēja Pētera Mantnieka (1895–1979) pēc II Pasaules kara trimdā, Briselē izdotās kartes un atlanti, materiāli no ģimenes arhīva; dāvinātājs: *George Jacobson* (Kanāda), Pētera Mantnieka mazdēls;
- slavenā flāmu kartogrāfa Gerharda Merkatora Livonijas karte no atlanta franču valodā, ko 1609. gadā Amsterdamā izdevis kartogrāfs Judoks Hondijs, šāda izdevuma LNB krājumā vēl nebija; dāvinātājs: Sandra Kalniete;
- vairāk nekā 70 dažādas mūsdienu Latvijas tūrisma kartes; dāvinātājs: Mareks Kilups;
- 80 mūsdienu Latvijas topogrāfisko karšu lapas mērogā 1:10 000; dāvinātājs: Aivars Markots.

Sīkiespiedarbu lasītavas krājumā:

- vairāk nekā 40 dažādu dzērienu un sērkočiņu kastīšu etiķetes; dāvinātājs: Vilnis Drone;
- Rīgas Ebreju kopienas centra rīkoto pasākumu afišas, reklāmas, sludinājumi, 144 vienības, kas dod plašu ieskatu kopienas aktivitātēs un kultūras dzīvē; dāvinātājs: Rīgas Ebreju kopienas centrs.

Alfrēda Kalniņa Mūzikas lasītavas krājumā:

- nošizdevumi, saistīti ar Austrālijas Kultūras dienām, 48 vienības; dāvinātājs: Andra Bendrups;
- baltvāciešu komponista nošu rokraksti; dāvinātājs: Helmutš Šeunhens (Vācija);
- Leona Amoliņa darbi – nošizdevumi, 21 vienība; autora dāvinājums;
- notis, t. sk. Ilzes Arnes manuskripts, grāmatas par mūziku; dāvinātājs: Lolita Fūrmane;

- komponista Jāņa Līcīša (1913–1978) manuskripti, 5 vienības; dāvinātājs: Rūta Līcīte;
- komponista Jāņa Kaijaka (1931–2021) rokraksti, materiāli no nošu personīgās bibliotēkas, vairāk nekā 400 vienību; dāvinātājs: komponista meita;
- latviešu un ārzemju orķestra mūzikas materiāli, 106 vienības; dāvinātājs: Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris;
- Romualda Jermaka darbi (nošizdevumi), vairāk nekā 300 vienības; autora dāvinājums;
- nošizdevumi, garīgā mūzika, 27 vienības; dāvinātājs: Dagnija Krugale;
- ārzemju komponistu pūšaminstrumentu skaņdarbi, vairāk nekā 80 vienības; dāvinātājs: Mārcis Kūlis;
- Alvila Altmaņa darbi (nošizdevumi), 3 vienības; autora dāvinājums;
- Jura Ķeniņa darbi (nošizdevumi), 4 vienības; autora dāvinājums.

Audiovizuālās lasītavas krājumā:

- videokasetes, vairāk nekā 40 vienības: Melburnas Latviešu biedrības jauktā kora "Rota" koncerti un saviesīgi pasākumi, Austrālijas latviešu Kultūras dienu ieraksti (1983–2010); dāvinātājs: Andra Bendrups;
- izcilu klasisko operu uzvedumu un koncertu ieraksti (Vāgners, Pučīni, Verdi, Doniceti u. c.), džeza klasika, filmas par mūziku, DVD, 50 vienības; dāvinātājs: Rūta Muižniece;
- ārzemju klasiskās mūzikas ieraksti, CD, 121 vienība – simfoniskā mūzika, kamermūzika, instrumentālā un vokālā mūzika; dāvinātājs: Daiga Bondare;
- latviešu 20. gadsimta 90. gadu un 2000. gadu sākuma populārās mūzikas ieraksti, CD, audiokasetes, 81 vienība; dāvinātājs: Kintija Antiņa;
- ārzemju klasiskās mūzikas ieraksti no dažādām izdošanas valstīm (Čehija, Austrija, Vācija, ASV, Norvēģija, Dānija, Zviedrija), skaņuplates, 380 vienības; dāvinātājs: Dace un Liene Dindones (ASV);
- Arī 2023. gadā Audiovizuālās lasītavas krājumā ir turpināts darbs ar agrāk saņemtu, lielāku dāvinājuma kolekciju apstrādi:
- galvenokārt Vācijā izdotās 20. gadsimta 70.–80. gadu skaņuplates, pamatā ar akadēmiskās mūzikas žanru ierakstiem, 172 skaņuplates; no Astrīdes Ivaskas personīgās kolekcijas;
- latviešu kultūras un sabiedrisko pasākumu ieraksti audiokasetēs no Jāņa Bļodnieka personīgā arhīva, 54 vienības: koncertu un pasākumu ieraksti (ēģelnieces K. un I. Gutbergas, Latviešu biedrības jauktā kora "Rota"), Austrālijas Radio latviešu programmu ieraksti, Ņujorkas draudzes, Pasaules Brīvo latviešu apvienības valdes, Amerikas Latviešu apvienības (ALA) un ALA Latviešu institūta sēžu ieraksti laika periodā no 1972. gada līdz 1998. gadam; dāvinātājs: Juris Bļodnieks (ASV).

Konrāda Ubāna Mākslas lasītavas krājumā:

- trimdas latviešu grafikas kolekcija - estampi, zīmējumi, akvareļi, ap 150 vienību (Margaritas Biezaites, Gvido Augusta, Kārļa Saukas, Vijas Spoģes-Erdmanes, Ludmilas Meilertes u. c. darbi); dāvinātājs: Laima Asja Bērziņa;
- trimdā izdotas atklātnes un atklātņu komplekti, 25 vienības; dāvinātājs: Inese Auziņa-Smita.

Arī 2023. gadā LNB ir saņēmusi dāvinājumus no ārvalstu vēstniecībām Latvijā un ārvalstu organizācijām, par ko izsakām pateicību: Eiropas Savienības Tiesai, Amerikas Savienoto Valstu vēstniecībai, Gētes

institūtam Rīgā, Polijas vēstniecībai Latvijā, *Fridtjof Nansen Institute Foundation of Armenia* (Armēnija), Lietuvas Martina Mažvida Nacionālajai bibliotēkai, *Instytut Pamieci narodowej* (Polija), *Vereinigte Kurlandische Stiftungen* (Vācija), *Baltische Vereniging* un Janam Prigodam (Nīderlande), *Chogyam Trungpa Rinpoche Library Project* (ASV). Tieši pateicoties ārvalstu organizācijām un to projektiem vairāk nekā 200 vērtīgas grāmatas par Japānas, Ķīnas un Taivānas kultūru un sabiedrību ir saņēmusi LNB Baltijas Austrumāzijas pētniecības centra (AsiaRes) bibliotēkas lasītava – paldies *Nippon Foundation/Read Japan Project*, *Window of Shanghai*, *Taiwan Resource Centre for Chinese Studies*, *Korea Foundation*.

Paldies par sadarbību un dāvinājumiem Latvijas valsts institūcijām, sabiedriskajām organizācijām, izdevējiem: LR Ārlietu ministrijai, Latvijas vēstniecībai Austrijā, Valsts kultūrkapitāla fondam, Latvijas Valsts arhīvam, Latvijas Grāmatizdevēju asociācijai, platformai "Latvian Literature", kultūras menedžmenta centram "Lauska". Īpašs paldies no LNB Latvijas vēstniecībai Kanādā par atbalstu vērtīgā dāvinājuma – kartogrāfa un grāmatizdevēja Pētera Mantnieka kolekcijas nogādāšanā uz Latviju.

Paldies par grāmatu un citu materiālu dāvinājumiem individuālajiem dāvinātājiem: Mārim Ankalniņam, Līlijai Balgalvei-Treimanis, Laurai Blūmai, Daigai Bondarei, Beatei Danusēvičai, Paulam Gailītim, Lindai Galvanei, Mārai Grudulei, Lindai Jākobsonei, Latvijas Universitātes profesoram Viesturam Paulam Karnupam, Dzidrai Kreišmanei, Dzidrai Kristapsonei, Dagnijai Krugalei, Diānai Engstedt Krūmiņai (Zviedrija), Jānim Krūmiņam, Daigai Lācei, Anitai Lejniecei, Mairai Morai, Rihsardam Neimanism, Lindai Nekrašai, Gunnaram Njalsomam (Igaunija), Elīnai Paeglītei, Karīnai Pētersonei, Guntai Pilverei, Renātei Siliņai-Piņķei, Borisam Ravdinam, Baibai Rudovičai, Maijai Škaparei, Dainai Zalānei, *Nelli Yashnina*, kā arī LNB kolēģiem Dagnijai Baltiņai, Zanei Grosai, Paulam Daijam, Valteram Ščerbinskim, Astrai Šmitei, Dmitrijam Zinovjevam, Maijai Zvejniecei.

Paldies LNB ārvalstu viesiem un Latvijas iedzīvotājiem, kuri savu īpašo grāmatu un tās stāstu šogad nodeva Tautas grāmatu plaukta (tautasgramatuplaukts.lv) kolekcijai!

Sirsniņu PALDIES sūtām ikvienam, kura dāvinājums papildināja LNB krājumu 2023. gadā!

Priecīgus un gaišus Ziemassvētkus! Lai 2024. gads nes mieru Eiropai un visai pasaulei, ļauj īstenot jaunas, patiesās vērtībās un ilgtspējā balstītas idejas!